

[Erling Dinesen.]

grund til at nære bekymring ved kontrollen. Jeg er lidt bekymret for, hvordan man vil klare den. Og hvad med kvalitetskontrollen? Jeg er klar over, at der bliver stillet yderligere midler til rådighed for monopoltilsynet, men er regeringen i stand til at oplyse, om det er muligt at få det fornødne kvalificerede personale? Også det vil jeg gerne have nærmere oplysninger om. Det er helt naturligt fastslået, at prisforhøjelser kun kan beregnes efter kostprincippet og altså ikke må beregnes på lagerbeholdninger. Princippet er rigtigt, men også her kunne jeg godt lide at vide, hvordan man vil kontrollere det.

Må jeg sluttelig sige — jeg ser, tiden er udløbet — at vi kan gå ind for prisstoplovgivningen, men vi har betænkeligheder ved udløbsdatoen den 1. marts. Vi mener, det socialdemokratiske antiinflationforslag må tages med, såfremt vi for alvor skal sikre prisstabilitet i 1971 og give overenskomstparterne rimelige vilkår at forhandle under.

Jørgen Jensen: Det prisstop, som her foreslås, er i princippet totalt for den indenlandske omsætning af varer, transport- og andre tjenesteydelser. Priser, takster og honorarer må indtil udgangen af februar 1971 ikke sættes højere end pr. 22. september i år. Der er ganske vist undtagelser fra denne hovedregel. I lovforslaget nævnes nogle konkrete tilfælde, der kan motivere højere priser, og desuden kan ifølge forslaget monopoltilsynet undtage vare- og erhvervsområder, hvor markedsforholdene eller varernes eller ydelseernes karakter taler derfor, men der kan ikke gives individuelle dispensationer fra prisstoppet.

Dette lovforslag griber altså ganske overordentlig dybt ind i den økonomiske markeds mekanisme, og det pålægger store såvel som små næringsdrivende tunge byrder. Jeg vil tro, at navnlig de små og mindre virksomheder kan få det ganske hårdt i de fem måneder, prisstoppet vil vare. Hvis en virksomhed udsættes for yderligere lønkrav og føler, at den må honorere i hvert fald nogle af disse krav, ja, så må den selv bære omkostningerne derved. En højere løn kan ikke væltes over på priserne. Det samme gælder for en række andre omkostningsstigninger. Men jeg indrømmer, at på dette grundlag

har de erhvervsdrivende også større kraft til at kunne sige nej til ikke fuldt berettigede krav.

Et prisstop af denne art medfører uundgåeligt tilfældigheder og vilkårligheder. Pr. 1. september udløstes nye dyrtidsportioner, og en af dem pålagdes virksomhederne. Nogle næringsdrivende har nået før den 22. september at indkalkulere denne helt legitime meromkostning i priserne; andre har ikke fået gjort det. Den sidstnævnte del af erhvervslivet må altså vente fem måneder, før man får chance for at ajourføre sine priser i overensstemmelse med det højere lønniveau. Dette viser klart, at sådanne handlende, håndværkere eller industridrivende går direkte ned i realindkomst. For mange af dem beskæres herved en i forvejen ikke særlig høj indkomst. Det er hårdt at måtte acceptere. I mange tilfælde går det direkte ud over levefoden, i andre tilfælde begrænses mulighederne for konsolidering og mulighederne for at skaffe midler til rationalisering eller udvidelser.

Fra så at sige alle erhvervsområder meldes der om en hård og stadig skærpet konkurrence, der ganske utvivlsomt er det bedste og mest effektive middel til at holde priserne i ave. Det gælder for industri, for håndværk og for handel, det gælder store såvel som små virksomheder. Er denne markeds mæssige prispolitik da ikke tilstrækkelig til at bryde den onde cirkel med stadig stigende løn- og andre omkostninger på den ene side og priserne på den anden side? Regeringen mener også, at en virkelig konkurrence på markedet er en effektiv prismekanisme.

Men vi ved alle, at landet står over for yderst alvorlige samfundsøkonomiske problemer, navnlig i relation til betalingsbalancen og pris- og omkostningsudviklingen. Derfor har regeringen ønsket at helgardere sig og befolkningen ved dette forslag om et prisstop. Vi er alle sammen interesseret i stabile priser. Det er vi både som producenter eller handlende og som forbrugere. Dette lovforslag skal altså ses som et vigtigt led i den sanerings- og stabiliseringspolitik, som nødvendigvis må føres, hvis de aktuelle problemer skal løses. Det er formålet med denne lov at skabe et ståsted, som handelsministeren udtrykte det, for de indkomstoppolitiske forhandlinger, som både organisatio-